

DE AASGIEREN

Proloog

Adolf Bergsjö keek om zich heen. Hij dacht vaag te weten waar hij was. De zachte contouren rondom hem werden verlicht door het zwakke schijnsel van een eenzame straatlantaarn. Hij deed zijn best om het zich te herinneren. Hij moest hier al eens eerder geweest – of toch niet? Hij begon te rillen. De kou beet in zijn huid en hij sloeg zijn armen om zich heen. Tevergeefs zocht hij naar leidraden in de kronkelende gangen van zijn geheugen, die tegenwoordig altijd in doodlopende steegjes leken te eindigen. De grond golfde onder zijn voeten en hij hield zich vast aan de lantaarnpaal om niet duizelig te worden. Dat het, met uitzondering van de verlichte cirkel onder de lantaarn, overal om hem heen pikdonker was, maakte het niet gemakkelijker. Er was geen vast punt in de duisternis te vinden om het gevoel van duizeligheid tegen te gaan. Geen reddingsboei in het donker om vast te grijpen. Niets herkenbaars om zijn zintuigen te stimuleren. Hij hield zich krampachtig vast aan de lantaarnpaal en zakte door zijn knieën toen de grond onder hem bleef deinen. Zijn klamme handpalmen brandden tegen het ijsskoude metaal. Hetzelfde gevoel als toen hij als klein jochie aan de bevroren afvoerpijp buiten bij de voordeur van zijn ouderlijk huis had gelikt en zijn moeder er lauwwarm water overheen moest gieten om zijn tong weer los te krijgen.

Hij staaarde de duisternis in.

Niets.

Het werd zijn geheugen extra moeilijk gemaakt door het feit dat het overal om hem heen aan duidelijke vormen en begrenzingen

ontbrak en alles in plaats daarvan bedekt was met een dikke, zachte deken van sneeuw. Het had de afgelopen dagen onophoudelijk gesneeuwd en er leek nog geen einde aan te komen. Wat best bijzonder was, als je bedacht dat het pas halverwege november was en hij zich niet ergens in Noord-Norrland bevond, maar in Solna, vlak buiten Stockholm. Maar dat was iets wat niet in Adolf Bergsjö opkwam, zoals hij daar stond terwijl de sneeuwvlokken op zijn gezicht smolten.

Dat Adolf Bergsjö's verwardheid kwam doordat hij achtentachtig jaar oud was en aan de ziekte van Alzheimer leed, daar had hij zelf geen idee van. Hij was zich daarentegen wel vaak pijnlijk bewust van de effecten van de ziekte. Zoals nu. Hij wist zeker dat hij de omgeving vaag herkende – maar vervolgens was het net of zijn geheugen weigerde te gehoorzamen. De visuele indrukken werden naar zijn hersenen verstuurd en de zenuwdraden ving en ze op. En dan stopte het. De indrukken werden nooit verder bewerkt, hoezeer hij ook zijn best deed. De signalen verdwaalden voor ze iets aan het vergrendelde gewelf van zijn geheugen konden ontlocken.

Nu hoefde zijn vergeetachtigheid geen ernstig probleem te zijn, ware het niet dat hij in de neerdwarrelende sneeuwvlokken stond, slechts gekleed in een groen nachthemd met de bedrijfsnaam Care4me op de rug geprint. Verder had hij niets aan, niet eens een paar sokken. De luier, die hij voor de nacht aankreeg, had hij af gedaan en in de gang van het nabijgelegen verpleeghuis achtergelaten, honderd meter verderop van waar hij zich nu bevond. Dat de luier, die vol was en bovendien schuurde, de aanleiding was dat hij midden in de nacht wakker was geworden, kon hij zich niet meer herinneren. Ook wist hij niet meer dat hij om de nachtzuster had gebeld en daarna zelf maar een poging had gedaan om de wc's te vinden toen er niemand kwam. In zijn onderbewustzijn spookte nog de herinnering dat de dagzuster in de weken ervoor gestrest was geweest omdat hij te veel luiers had verbruikt.

Adolf Bergsjö, die zijn hele leven volgens het principe had ge-

leefd dat je je best moest doen en anderen niet tot last moest zijn, bedacht dat de nachtzuster het vast druk had met anderen, die haar hulp beter konden gebruiken. Patiënten die écht ziek waren en niet alleen maar geholpen moesten worden bij het doen van hun behoeften.

De moeilijkheden waren meteen ontstaan op het moment dat hij op zoek ging naar de wc's. Om de een of andere reden had hij zich in zijn hoofd gehaald dat die op de gang waren, in plaats van op de afdeling waar hij vandaan kwam, en toen hij zich daarna eenmaal op de gang bevond, was hij alweer vergeten wat hij er kwam doen. Hij had wat rondgedwaald en geprobeerd te bedenken waar hij ook alweer heen moest, wat later bevestigd zou worden door de bewakingscamera's die zijn bewegingen hadden geregistreerd. Dezelfde camera's die de hoofdverpleegkundigen hadden vervangen, die vroeger een nachtpasje hadden gehad voor alle afdelingen. Toen hij het uiteindelijk opgaf, realiseerde hij zich dat hij vergeten was waar hij woonde. Welke deur was het ook alweer? Was hij eigenlijk wel op de juiste verdieping? Alles had op elkaar geleden.

Ten slotte had hij de weg gevonden naar de automatische schuifdeuren bij de uitgang, die alleen van binnenuit opengingen. Toen hij naar buiten stapte op de geplaveide entree voor het verpleeghuis, waar de gevallen sneeuw meteen weer smolt, was Adolf Bergsjö zich er allerminst van bewust dat hij op dat moment een cruciale keuze in zijn leven had gemaakt. Ook kwam de gedachte niet bij hem op dat hij hiermee een beslissende stap in de richting van zijn naderende dood had gezet.

Op de beelden van de bewakingscamera's zagen de verantwoordelijken de volgende dag hoe Adolf Bergsjö voor de ingang verward heen en weer liep, met een verbaasde uitdrukking op zijn gezicht omdat hij zich plotseling in de ijzige kou bevond. De beelden toonden hoe hij met schokkerige gang een rondje schuifelde, met neergelaten hoofd bleef staan en met de armen om zich heen geslagen heen en weer wiegde. Op de achtergrond was duidelijk te

zien dat de roerloze schuifdeuren van het verpleeghuis totaal niet geïnteresseerd waren in zijn bewegingen. Ze verschoven geen enkele millimeter. De opname eindigde toen Adolf Bergsjö het beeld uit liep en in het donker verdween.

Hij rilde en deed opnieuw een onbeholpen poging om een paar stappen vooruit in de sneeuw te zetten. Daar verderop in het donker, begraven onder de sneeuw, was toch het bankje waar hij 's zomers altijd zat? Maar was hij wel thuis? Of was dat het bankje bij de boerderij in Sala dat hij voor zich zag? Maar er had helemaal geen straatlamp gestaan bij zijn ouderlijk huis, dus misschien was het wel ergens in Vita Bergen, niet ver van waar hij woonde.

Plotseling wist hij het weer, alsof een lasermes een stukje geheugen van zijn hersenschors had blootgelegd. Het bankje stond niet in Vitabergsparken. Daar woonde hij immers niet meer. Er had een – hoe had hij het ook alweer genoemd – ‘transformatie’ plaatsgevonden in het huis waar hij zijn hele leven had gewoond. Nu woonde hij in een inrichting. Of een tehuis, dat klonk wat gezelliger.

Hij keek omlaag naar zijn onbedekte benen en zijn blote voeten die in de sneeuw weggezakt waren. Kou voelde hij niet meer. Eerder behaaglijke warmte. De doorligwonden, die hem anders altijd pijn deden, voelde hij ook niet meer. Hij ging in het donker zitten, om daarna languit in de sneeuw te gaan liggen, die hem welwillend toedekte. Zacht als een donzen dekbed vormde het zich om zijn lichaam heen. De gesmolten sneeuw doorweekte zijn nachthemd, wat een prettige verkoeling was. Het zorgde ervoor dat de pijn in zijn benen verdween.

Hij keek omhoog, de duisternis in. Hij had een goed leven gehad, met vrouw en kinderen. Hij was een goede timmerman geweest. Had flinke en betrouwbare collega's gehad. Maar hij had graag afscheid willen nemen. Niet van Kerstin, die tien jaar geleden al was heengegaan, maar van de kinderen. Hij miste ze. Hij wist

nog hoe het was toen ze klein waren. Vreemd genoeg konden alledaagse, onbeduidende gebeurtenissen uit de eerste jaren van zijn kinderen nog steeds in zijn geheugen opduiken. Hoe ze oefenden met fietsen op het pad achter het huis. De muesli met jam die zijn zoon at bij het ontbijt. De tweedehands lakschoentjes van zijn dochter. Daarentegen was het lastiger om vat te krijgen op wat ze deden als volwassenen.

Hij sloot zijn ogen en voelde de sneeuwvlokken op zijn gezicht. Daarna zag hij de sterren aan de binnenkant van zijn oogleden. Ze fonkelden. Hij geloofde niet in God, dus dat kon het niet zijn. Of toch wel? Was het Jezus, die hem wenkte? Of waren het gewoon zijn vader en moeder, die op hem stonden te wachten? Of Kerstin, die voorzichtig met haar vingertoppen op zijn dunne, koude huid trommelde? Verder dan dat kwam Adolf Bergsjö niet met zijn overpeinzingen, want alles werd zwart. Hij viel in slaap in de sneeuw.

Het was uiteindelijk de vierde wandelaar met hond die de volgende ochtend passeerde en de vreemd gevormde sneeuwhoop opmerkte, toen zijn cockerspaniël ertegenaan plaste.

1

Vrijdag – dag 1

Amid volgde de uitstaande takken in de kruinen van de lindebomen met zijn blik. De gesnoeide strook dwars door de boomtoppen liep helemaal tot aan de andere kant van het park Kungsträdgården. Vukacerka en Hannibal konden tevreden zijn met het werk van de Zweden. De vuurlijn leek perfect recht te lopen. Hij knikte goedkeurend. De rest van de omgeving liet nog wel wat te wensen over. Het was zijn eerste keer in Stockholm en hij kon bepaald niet zeggen dat het hem beviel. Eerder het tegendeel. Als het aan hem lag, was hij in Kopenhagen gebleven.

Hij had het nooit leuk gevonden om weg te gaan. Aan zijn reislust was meer dan voldaan toen hij als kind uit Libanon was gevlucht. Sindsdien koesterde hij de geruststellende gedachte dat hij zich nooit ver van zijn nieuwe Deense thuishaven hoefde te begeven, met het theehuis in Nørrebro of een potje backgammon in het Enghavepark, Konyas Kebab in Istedgade, de slagerijen met hun eigengemaakte Tunesische *merguez* en de zaakjes waar je Turkse *ayaran* kon drinken. Normaal gesproken was er ook niemand die van hem verlangde dat hij op reis ging. Zijn capaciteiten kwamen het best van pas op de thuisbasis. Maar deze keer was de opdracht te belangrijk geweest. Het mocht niet mislukken. Niet zoals de vorige keer.

In mei hadden ze hun tegenstander onderschat. Hijzelf ook. Dat één enkele persoon in zo'n korte tijd zoveel schade aan kon richten, had hij zich nooit kunnen voorstellen. Hun Zweedse afdeling, het Patriottisch Front, was als een kaartenhuis ingestort en de leider,

Jörgen Krantz, zat een levenslange straf uit voor politiemoord. Die was voorlopig van de straat. De vurige poging van Jörgen om in plaats daarvan het Nieuw Arisch Broederschap weer leven in te blazen vanuit de Extra Beveiligde Inrichting, zou hen niet verder helpen. Integendeel, het bedreigende imago van de groepering zou gewone mensen juist afschrikken: criminelen, met gemillimeterd haar, getatoeëerde armen vol anabolen en tribalsymbolen in hun nek. Dat konden ze nu niet gebruiken.

Alle ideologische en financiële steun waarmee ze het Patriotisch Front hadden bijgestaan, was tevergeefs geweest. Maar ook al hadden ze miljoenen kronen verloren met hun investering, het waren niet zozeer de kosten, maar vooral het tot stilstand komen van hun ideologische opmars dat hun parten speelde. Geld hadden ze meer dan genoeg.

De Zweedse gangmakers waren tegenwoordig uitgewaaierd, als ontheemde en verdoemde geesten, zonder iemand om hen in het gareel te houden. Ook al leek de hoeveelheid vaderlandslievende Zweden het laatste halfjaar in aantal te zijn toegenomen, het ontbrak aan coördinatie. Misschien met uitzondering van de Zweedse Verzetsbeweging. Maar die waren nog steeds met te weinig, en te wispelturig. De goden, of eerder God, wist dat ze nog het nodige te doen hadden, wilden ze het lek in de Zweedse schuit kunnen dichten. Als het al de moeite waard zou zijn.

Amid keek op zijn horloge.

Nog vijftien minuten.

Er ging een rilling door hem heen. Hij trok zijn mantel van alpacawol dichter om zijn bovenlichaam. Kopenhagen was weliswaar geen zonnige badplaats, maar het weer in Stockholm was beslist veel slechter. Er was iets met de mist op deze grijze, bewolkte dag in november, die maakte dat hij zich onmogelijk warm kon houden. Het leek alsof de gure lucht dwars door zijn kleren heen trok, om zich daarna aan zijn ruggengraat vast te klampen en pas weer los te laten wanneer zijn hele lichaam ijskoud was geworden. Tot over-

maat van ramp deden de viesbruine sneeuwhopen op het trottoir hem denken aan de latrinehopen bij de loopgraven aan het front op de Golanhoogten. Een plek die hij probeerde te vergeten. Misschien wilde iemand daarboven nog even extra benadrukken in wat voor rotstad hij terecht was gekomen. Maar hij was hier niet voor een vakantie, dus hij had geen andere keus dan zich te vermennen.

Hij wierp zichzelf naar achteren, maar het was al te laat. De voorbijrijdende ethanol-bus veroorzaakte een golf van smurrie die op zijn benen terecht kwam. Het smeltwater drong door de naden van zijn leren schoenen. Sneeuw in november, dacht hij, kon het nog belachelijker worden! Geïrriteerd veegde hij zijn broekspijpen schoon. Hij mocht zijn focus niet verliezen. Verborgen in de schaduw van het urinoir bestudeerde hij de ingang van het hoofdkantoor van de SEB-bank, aan de andere kant van de straat. De pompeuze entree torende boven hem uit, met een – in ware Zweedse geest – bijzonder merkwaardige omlijsting. Hoewel het nu de vierde keer was dat hij ernaar keek, verwonderde het hem nog steeds. Boven de ingang van het bankgebouw, in een van de chicste straten van Stockholm, hing een vrouw uit een tros druiven, met een provocerend ontbloot geslachtsdeel en blote borsten. Bovendien leken haar dijbenen zich als slangen de bank in te kronkelen. Een vreemde symboliek, waar hij met zijn Libanese achtergrond helemaal niets van begreep. Als het nu een zeemeermin was die ze wilden uitbeelden, dan was er misschien een Deens verband te vinden, maar waarom ze in dat geval hoog aan de muur boven de ingang van een Zweedse bank hing, was een raadsel.

Hij keek op de klok van zijn mobiel en vergeleek die met de vergulde wijzers op de Sint Jacobskerk schuin achter hem. Nog heel even. Het was 16:25. Ze kwamen altijd op dezelfde tijd naar buiten, om 16:30.

Hij voelde zich kalm. Alle betrokkenen wisten precies wat ze moesten doen. Hun uitrusting was aan op de net ingevallen duisternis aangepast.

Opnieuw keek hij naar de gevel van het bankgebouw. Zelfs aan de muren waren overdadige sculpturen te zien: het waren handelaars, ambachtslieden, zeevaarders en soortgelijke beroepen die werden uitgebeeld. Helemaal aan de rechterkant waren twee bankiers bezig de werelddbol onderling te verdelen. Ze zagen eruit als Joden, dacht hij. Daarmee had de kunstenaar in ieder geval een realistische voorstelling van de wereld weergegeven. Amid was zelf welbekend met de 'Protocollen van de Wijzen van Zion'. Dat de Joden samenzweerden om de heerschappij van de wereld over te nemen, was een feit. Dat was ook indirect de reden dat hij hier nu stond. Wat Amid echter niet wist, was dat hij en de overleden schepper van de sculpturen, Carl Milles, ideologisch beschouwd helemaal op dezelfde lijn zaten.

Nog twee minuten en het was halfvijf. Hij keek opnieuw achterom naar de Sint Jacobskerk, maar hij kon niets ontwaren in de kleine koepel boven in de toren. Precies zoals het zou moeten zijn. Hij drukte op het vooraf opgeslagen nummer in zijn prepaidtelefoon en hoorde het signaal overgaan.

Nog één minuut.

Hannibal en Vukacerka keken omhoog naar de Sint Jacobskerk. Het was net alsof de bruinrode muren naar hen toe welfden. Ze bleven in de schaduw staan, vlak naast de zware, sierlijk bewerkte eikenhouten deur. Beiden droegen ze een zwartgekleurde militaire rugzak die de politie in Denemarken gebruikte, van het merk Tac-Gear. In de rugzakken zat alles wat ze nodig hadden. Ze keken op de klok van hun mobieltjes. Nog vijf minuten.

Een stukje verderop liep een vrouw met blond haar voorbij. Vukacerka kon het niet laten zich erover te verwonderen dat alle blonde mensen die ze de afgelopen dagen had gezien, hun oorsprong met haar gemeen hadden. Zij stamde immers ook indirect af van de Ariërs, via de Gotische volksstammen die zich ooit in Kroatië hadden gevestigd. Op dat punt was ze het altijd eens ge-

weest met haar opa: het was uitgesloten dat hun familie van een ander ras afstamde, en al helemaal niet van die communistische Servische slaven, wat Tito hun ook wijs had willen maken. Maar dat was een andere tijd, dat had ze achter zich gelaten. De strijd werd nu op een andere manier gevoerd. Ze mocht zich nu niet af laten leiden door herinneringen aan de onderlinge tegenstellingen die haar hele jeugd, thuis bij haar grootouders, hadden getekend. De steeds terugkerende discussies aan de eettafel, waar de verschillen tussen het Kroatische en het Servische tot in de kleinste details werden besproken.

Ze bestudeerde de mensen die zich door het park haastten, in de drukte vanwege de naderende kerst, zich ogenschijnlijk niet bewust van de grote dreigingen die hun boven het hoofd hingen. De islamisering was volop gaande en ze drentelden rond als verdwaalde schapen, waarschijnlijk met hun hoofd bij het aanstaande kerstfeest en de cadeautjes voor de kinderen. Klaarblijkelijk waardeerde je pas wat je had als je het kwijt was. Maar dat was ook de reden dat ze hier nu was. Om mee te helpen die ontwikkeling om te buigen. De invasie af te remmen. Ook al was deze chirurgische ingreep waarschijnlijk maar een klein onderdeel van het langetermijnplan.

Een speldenprik.

Dat was meestal zo, wanneer Hannibal en zij werden opgeroepen. Ook deze keer kende ze de details niet. Alleen dat wat nodig was om de opdracht uit te voeren.

Zelf had ze tijdens haar jeugd steeds haar afkomst moeten verdedigen, in de schaduw van de burgeroorlog in de jaren negentig. Net als alle generaties vóór haar in Kroatië. Je mocht nooit iets als vanzelfsprekend beschouwen. Wat dat betreft kon ze niet anders dan de *četnici* in Servië gelijk geven. De moslims waren uiteindelijk de grootste bedreiging geweest in het uiteengevallen Joegoslavië.

Hannibal draaide zich om en gaf met twee vingers een teken dat ze zo dadelijk de kerk in zouden gaan. Ze hoopte in de toekomst meer types met zijn uiterlijk te zullen zien. Blond haar met een